

Србија је високо на листи земаља порекла оружја које је допало шака борцима Исламске државе. Обимна студија лондонске организације ЦАР показује токове оружја – оно махом долази са истока, али и САД имају своју улогу.

Из Србије потиче 4,04 одсто оружја које користе борци Исламске државе у Ираку и Сирији – то је резултат анализе великог узорка до којег су дошли истраживачи организације Цонфликт Армамент Ресеарч. Србију је на шестом месту на листи најважнијих земаља порекла. Пронађена су укупно 74 релевантна предмета из Србије, од тога 64 у Ираку. Међутим свега четири комада оружја из Србије (сви пронађени у Ираку) имају годину производње од 2000. до данас. Све остало је старије, много тога из ере СФР Југославије.

На листи убедљиво предњачи Кина (43,5%), затим Румунија (12,12), Русија (9,55), Мађарска (7,21), Бугарска (5,29). Преко 30 комада оружја пронађено је још из Немачке, Ирака, Пољске, Чешке и САД. Из Хрватске су пронађена два комада, из БиХ и Албаније по један.

Што се тиче порекла муниције, редослед је нешто другачији. Највише долази из Русије (25,51%), Кине (25,47), Румуније (13,25), САД (6,06), Бугарске (4,44), Киргизије (3,25), Србије (2,95) и Турске (2,71).

Пут југословенске „Оса“

Угледна лондонска организација Цонфликт Армамент Ресеарч (ЦАР) истраживала је више од три године – од јула 2014. до новембра ове године – на територији од Кобанеа у Сирији до Багдада. У питању је најобимнија студија наоружања којим располаже терористичка организација до сада. Анализирано је више 1.832 комада оружја, и више од 40.000 јединица муниције. Изводе је 12. децембра први објавио амерички магазин *Виред*, а сада је доступна цела студија (коју можете пронаћи испод текста у облику пдф).

ЦАР је у извештају на 200 страница детаљно описао и пут појединих испорука. Рецимо у арсеналу цихадиста је пронађено 19 сандука муниције 7,62 x 54 мм Р које је ужички „Први Партизан“ легално извезао у Ирак 2004. године. Тај калибар метка одговара руском аутоматском оружју, рецимо калашњикову и токареву. У одговору на упит ЦАР, српска Влада је навела да је пошиљка била у склопу напора међународних трупа да опреме ирачку војску након интервенције 2003.

У близини Фалуце је јуна 2016. нађено 60 југословенских М-79 „Оса“ калибра 90 милиметара које су се, током распада Југославије, затекле у свим бившим републикама. Или бугарски тромблон ПГ-7М који је пут до фронта нашао преко Србије. Према званичном Београду, српска компанија је 2. априла 2014. увезла 960 комада, да би их два дана касније препродала Министарству одбране Бурундија. Није јасно како је оружје на крају дошло до исламиста.

Илегални реизвоз из Америке

Премда 90 одсто оружја и муниције потиче из земаља источне Европе, Русије и Кине, истраживачи ЦАР су открили да добар део тог оружја долази из Сједињених Држава и Саудијске Арабије. Ове земље су званично набављале оружје произведено у источним чланицама ЕУ и НАТО, а затим их илегално достављале вероватно сиријским побуњеницима да би оружје коначно падало у руке исламиста. Тај су пут најбрже пролазиле противтенковске вођене ракете – само два месеца од изласка са фабричке траке то оружје је долазило до бораца ИС.

Док је Кина убедљиво најважнија земља порекла оружја, приметно је да ипак у Сирији исламисти имају више руског оружја. Закључак истраживача ЦАР је да су исламисти успели да заплене велике количине оружја од трупа оданих режиму – у Сирији је то претежно руско, а у Ираку претежно кинеско оружје. Хемикалије за импровизоване експлозивне направе – нитрат амонијака или алуминијумска паста – махом долазе из Турске.

Анализа пронађеног наоружања је доказала и покушаје да се заташка његово порекло. Тако је рецимо муниција препакивана, док су серијски бројеви на пушкама префарбавани или намерно гребани.

(Дојче веле)